

Powszechny Spis Rolny 2020 – wyniki ostateczne w województwie zachodniopomorskim

6,6%

Spadek liczby gospodarstw rolnych w porównaniu z PSR 2010

Według ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r. w województwie zachodniopomorskim utrzymał się notowany od wielu lat spadek liczby gospodarstw rolnych, przy jednoczesnym wzroście ich średniej powierzchni. W porównaniu z wynikami uzyskanymi w PSR 2010 pomimo zmniejszania się powierzchni gruntów ogółem odnotowano

wzrost powierzchni użytków rolnych. Wśród zwierząt gospodarskich wzrosła populacja drobiu i bydła, a pogłowię świń spadło. Zmniejszyła się również liczba gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego uzyskujących dochody z prowadzonej działalności rolniczej.

1. Gospodarstwa rolne

Według ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r. **liczba gospodarstw rolnych ogółem wyniosła 28,5 tys.** i w porównaniu do Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 r. zmniejszyła się o 2,0 tys., tj. o 6,6% (w Polsce odnotowano spadek o 12,7%).

W okresie dziesięciolecia 2010–2020 zmniejszyła się liczba gospodarstw rolnych w grupach obszarowych o powierzchni użytków rolnych: 1–2 ha (o 26,6%), 0–2 ha (o 25,2%), 10–15 ha (o 18,7%), 15–20 ha (o 17,9%) i 3–30 ha (o 12,7%). Znaczny wzrost liczby gospodarstw odnotowano wśród jednostek największych obszarowo: 100 ha i więcej (o 45,1%) oraz 50–100 ha (o 39,2%). Wzrosła również liczba gospodarstw o powierzchni użytków rolnych powyżej 30 ha (o 28,3%) oraz 2–3 ha (o 2,1%).

Zmianie uległa **struktura gospodarstw rolnych**. Zmniejszył się udział gospodarstw najmniejszych o powierzchni do 5 ha użytków rolnych (z 39,7% w 2010 r. do 37,0% w 2020 r.) oraz od 5 do 30 ha (odpowiednio z 44,0% do 40,4%). Wzrósł udział gospodarstw o powierzchni od 30 ha do 100 ha i więcej użytków rolnych (z 16,4% do 22,5%).

W porównaniu z 2010 r. **średnia powierzchnia użytków rolnych** przypadająca na 1 gospodarstwo rolne wzrosła o 2,7 ha do 32,5 ha (w Polsce o 1,6 ha do 11,4 ha).

W 2020 r., tak jak w 2010 r., **dominowały jednostki prowadzące wyłącznie produkcję roślinną**. W porównaniu z 2010 r. ich liczba wzrosła o 16,2% do 20,1 tys., co stanowiło 70,6% ogółu gospodarstw rolnych (wobec 56,8% w 2010 r.). Zmniejszyła się liczba gospodarstw rolnych prowadzących produkcję mieszaną (zarówno uprawę roślin, jak i chów zwierząt) – o 37,1% oraz prowadzących wyłącznie produkcję zwierzęcą – o 5,6%, a ich udziały w 2020 r. wyniosły odpowiednio 28,5% i 0,9% (wobec 42,3% i 0,9% w 2010 r.).

Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących wyłącznie produkcję roślinną w 2020 r. wyniosła 31,5 ha (wobec 30,5 ha w 2010 r.). Mniejsza powierzchnia użytków rolnych przypadała na gospodarstwa rolne prowadzące wyłącznie produkcję zwierzęcą (2,6 ha wobec 3,7 ha). W 2020 r. wzrosła średnia powierzchnia użytków rolnych wśród gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną (z 29,5 ha w 2010 r. do 36,0 ha).

Najwięcej gospodarstw rolnych koncentrowało się na terenie gminy miejsko-wiejskiej Nowogard (2,2% ogólnej liczby gospodarstw w województwie), w gminie wiejskiej Darłowo (2,1%)

29.04.2022 r.

Powszechny Spis Rolny (PSR) został przeprowadzony na terytorium Polski w okresie od 1 września do 30 listopada 2020 r., według stanu na dzień 1 czerwca 2020 r.

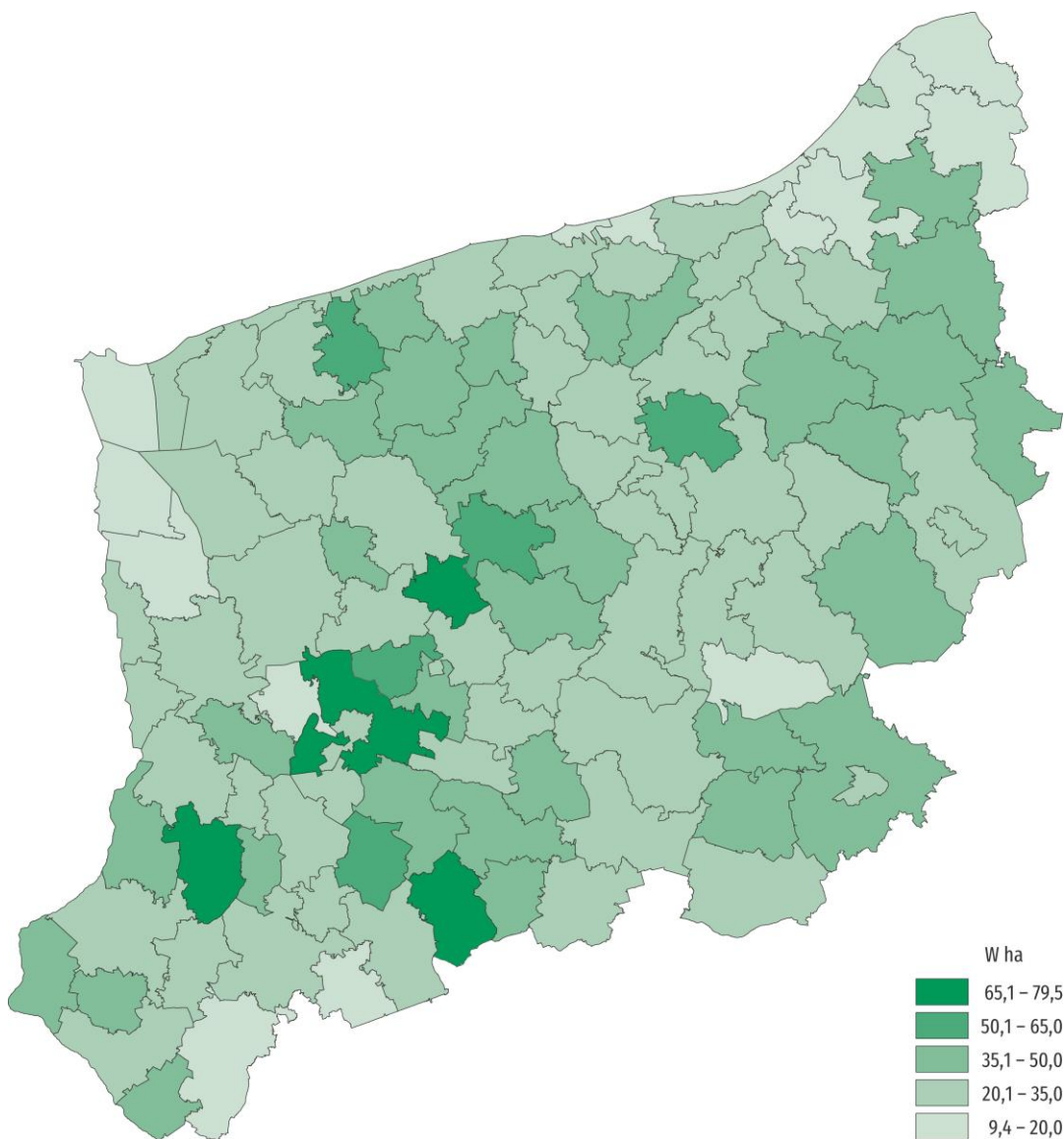
Spisem rolnym, jako badaniem pełnym, zostały objęte gospodarstwa rolne, których użytkownikami były osoby fizyczne (gospodarstwa indywidualne) oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej

Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie była o 21,1 ha większa niż w Polsce

i w gminie miejsko-wiejskiej Myślibórz (2,0%), najmniejszy ich udział odnotowano w gminie miejsko-wiejskiej Międzyzdroje i w gminie miejsko-wiejskiej Dziwnów.

Największą średnią powierzchnię użytków rolnych przypadającą na 1 gospodarstwo odnotowano w gminie wiejskiej Banie (79,5 ha) i w gminie miejsko-wiejskiej Dobra (74,1 ha). W gminie miejskiej Sławno oraz w gminie miejskiej Kołobrzeg średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie była najmniejsza i nie przekraczała 10 ha (odpowiednio 9,9 ha i 9,4 ha).

Mapa 1. Średnia powierzchnia użytków rolnych w 2020 r.
(według siedziby gospodarstwa)

2. Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów

Powierzchnia gruntów ogółem użytkowanych w gospodarstwach rolnych w 2020 r. wyniosła 985,9 tys. ha i w porównaniu z 2010 r. była mniejsza o 22,8 tys. ha (o 2,3%). W Polsce powierzchnia gruntów ogółem zmniejszyła się o 1,9%.

Powierzchnia użytków rolnych w 2020 r. w gospodarstwach rolnych wynosiła 928,1 tys. ha, natomiast powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze – 916,6 tys. ha (w 2010 r. odpowiednio 909,8 tys. ha i 871,4 tys. ha), co stanowiło 93,0% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych ogółem i 98,8% powierzchni użytków rolnych.

W porównaniu z 2010 r. w strukturze użytkowania gruntów udział powierzchni użytków rolnych w powierzchni ogólnej zwiększył się o 3,9 p. proc. Odnotowano również wzrost udziału

Powierzchnia gruntów ogółem zmniejszyła się o 2,3% wobec spadku w kraju o 1,9%

powierzchni zasiewów (o 6,0 p. proc.) i łąk trwałych (o 4,2 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział pozostałych gruntów (o 3,7 p. proc.), użytków rolnych pozostałych (o 2,6 p. proc.), gruntów ugorowanych (o 1,5 p. proc.), upraw trwałych (o 1,4 p. proc.), pastwisk trwałych (o 0,7 p. proc.) oraz lasów i gruntów leśnych (o 0,3 p. proc.).

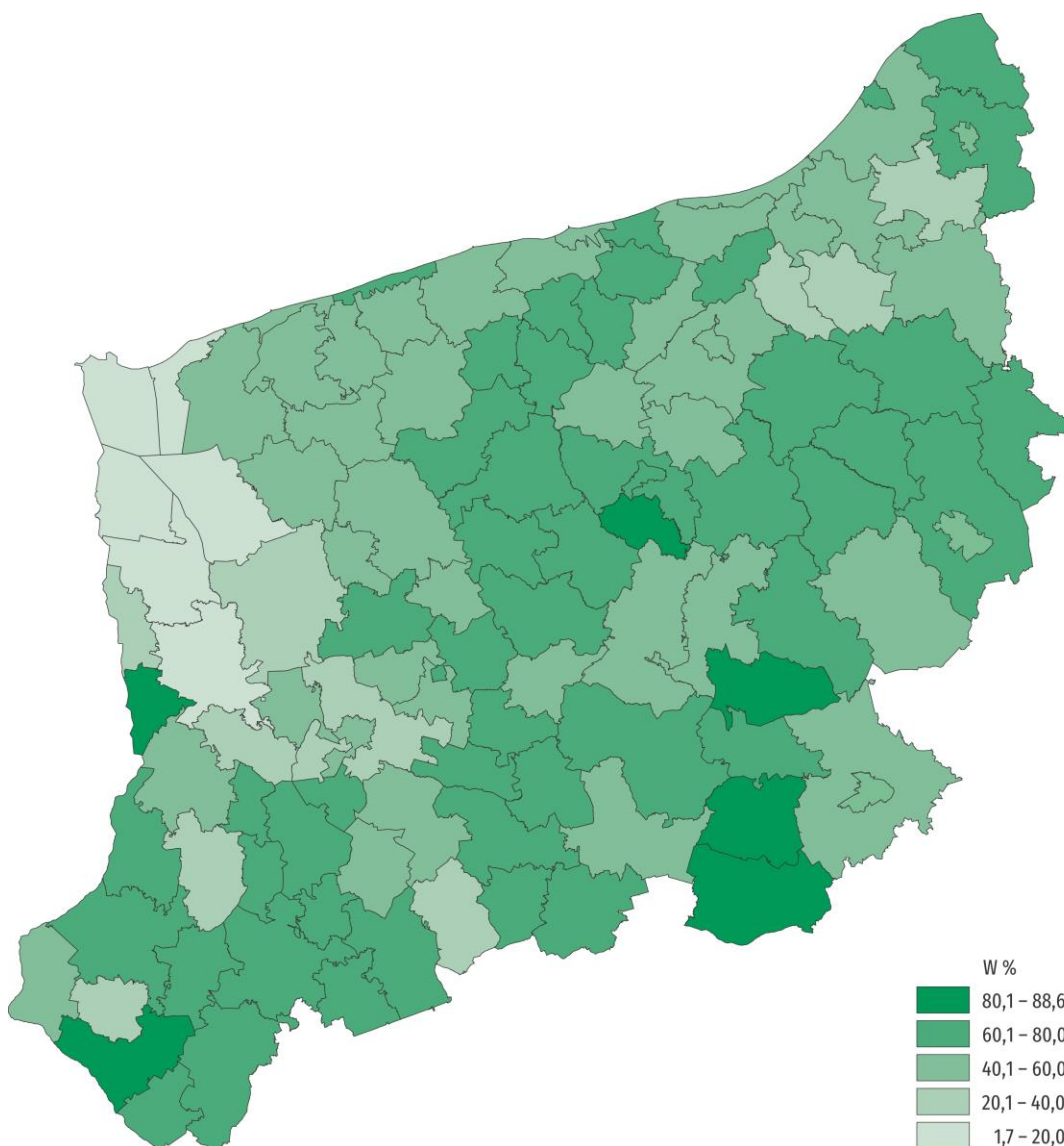
Powierzchnia zasiewów w gospodarstwach rolnych wyniosła 704,5 tys. ha i w porównaniu z 2010 r. wzrosła o 43,6 tys. ha (o 6,6%). W Polsce odnotowano wzrost powierzchni zasiewów o 595,9 tys. ha (o 5,7%). Wzrosła również powierzchnia łąk trwałych (do 155,8 tys. ha, tj. o 33,3%). Zmniejszyła się powierzchnia pozostałych użytków rolnych (o 70,1%) do 11,5 tys. ha, gruntów ugorowanych (o 50,5%) do 15,5 tys. ha oraz upraw trwałych (o 49,2%) do 14,2 tys. ha.

Udział powierzchni zasiewów w powierzchni użytków rolnych w województwie zachodniopomorskim wyniósł 56,9%, przy czym największy udział odnotowano w gminie miejsko-wiejskiej Mieszkowice (88,6%), a najmniejszy – w gminie miejsko-wiejskiej Nowe Warpno (1,7%).

W 2020 r. największy udział w powierzchni zasiewów zbóż ogółem odnotowano w gminie miejsko-wiejskiej Pyrzyce (2,4%). Pod względem powierzchni upraw ziemniaków dominowała gmina miejsko-wiejska Maszewo (9,9%), a w uprawie buraków cukrowych – gmina miejsko-wiejska Pyrzyce (10,2%). Udział rzepaku i rzepiku osiągnął najwyższą wartość w gminie wiejskiej Przelewice (3,8%). Gminę miejsko-wiejską Połczyn-Zdrój charakteryzował największy udział powierzchni przeznaczonej pod uprawę warzyw gruntowych (9,5%).

Powierzchnia zasiewów w gospodarstwach rolnych zwiększyła się o 6,6% wobec wzrostu w kraju o 5,7%

Mapa 2. Udział powierzchni zasiewów w powierzchni użytków rolnych w 2020 r.
(według siedziby gospodarstwa)

3. Zwierzęta gospodarskie

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r. **połowię podstawowych zwierząt gospodarskich** w gospodarstwach rolnych wyniosło:

- bydła – 119,9 tys. szt., w tym krów – 46,9 tys. szt.,
- świń – 314,7 tys. szt., w tym loch – 33,2 tys. szt.,
- drobiu – 14004,1 tys. szt., w tym kur niosek – 1776,9 tys. szt.

W porównaniu z wynikami spisu przeprowadzonego w 2010 r. odnotowano znaczący wzrost drobiu ogółem (o 35,4%). Wzrost wystąpił również w przypadku połowia bydła (o 15,0%) przy jednoczesnym zwiększeniu liczebności stada krów (o 8,7%). Zmniejszyło się погоwие świń (o 17,3%, w tym loch o 15,5%).

W 2020 r. liczba gospodarstw utrzymujących poszczególne gatunki zwierząt wynosiła:

- bydło – 3041 gospodarstw (wobec 5572 w 2010 r.),
- świnie – 890 gospodarstw (wobec 5626 w 2010 r.),
- drób – 4891 gospodarstw (wobec 11483 w 2010 r.).

Udział województwa zachodniopomorskiego w krajowym połowiu zwierząt gospodarskich wyniósł 1,9% dla bydła, 2,8% dla drobiu oraz 6,2% dla świń

Wykres 1. Połowię zwierząt gospodarskich
(według siedziby użytkownika)

Na 1 gospodarstwo rolne (według siedziby gospodarstwa) prowadzące chów poszczególnych gatunków zwierząt przypadło średnio:

- bydła – 35 szt. (wobec 23 szt. w kraju),
- świń – 350 szt. (wobec 131 szt. w kraju),
- drobiu – 2878 szt. (wobec 616 szt. w kraju).

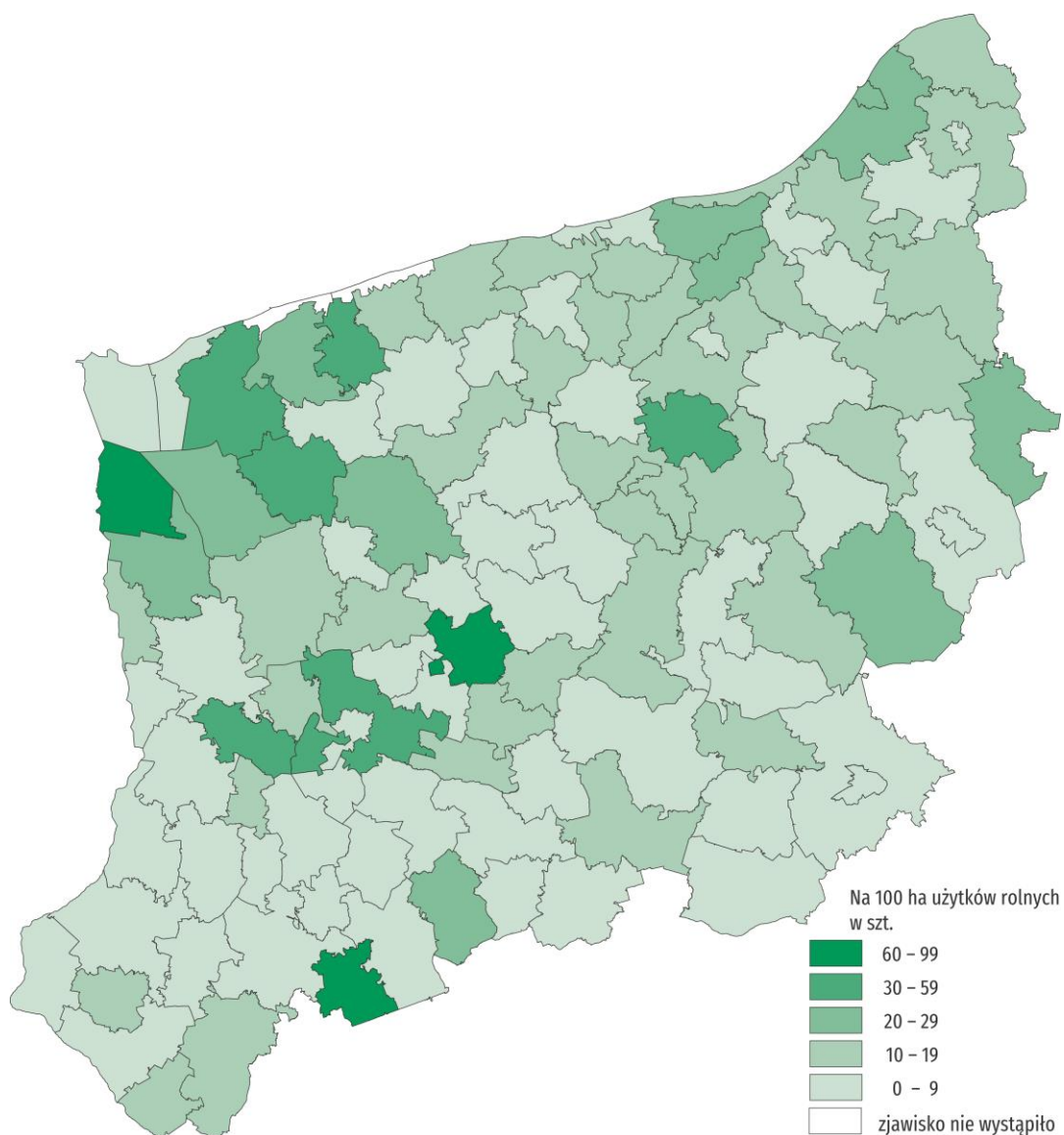
Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r. odsetek połowia utrzymywanego w gospodarstwach indywidualnych w stosunku do ogółu połowia w województwie kształtował się na następująco:

- bydła – 72,0% (w kraju 95,0%),
- świń – 43,7% (w kraju 86,5%),
- drobiu – 83,1% (w kraju 87,9%).

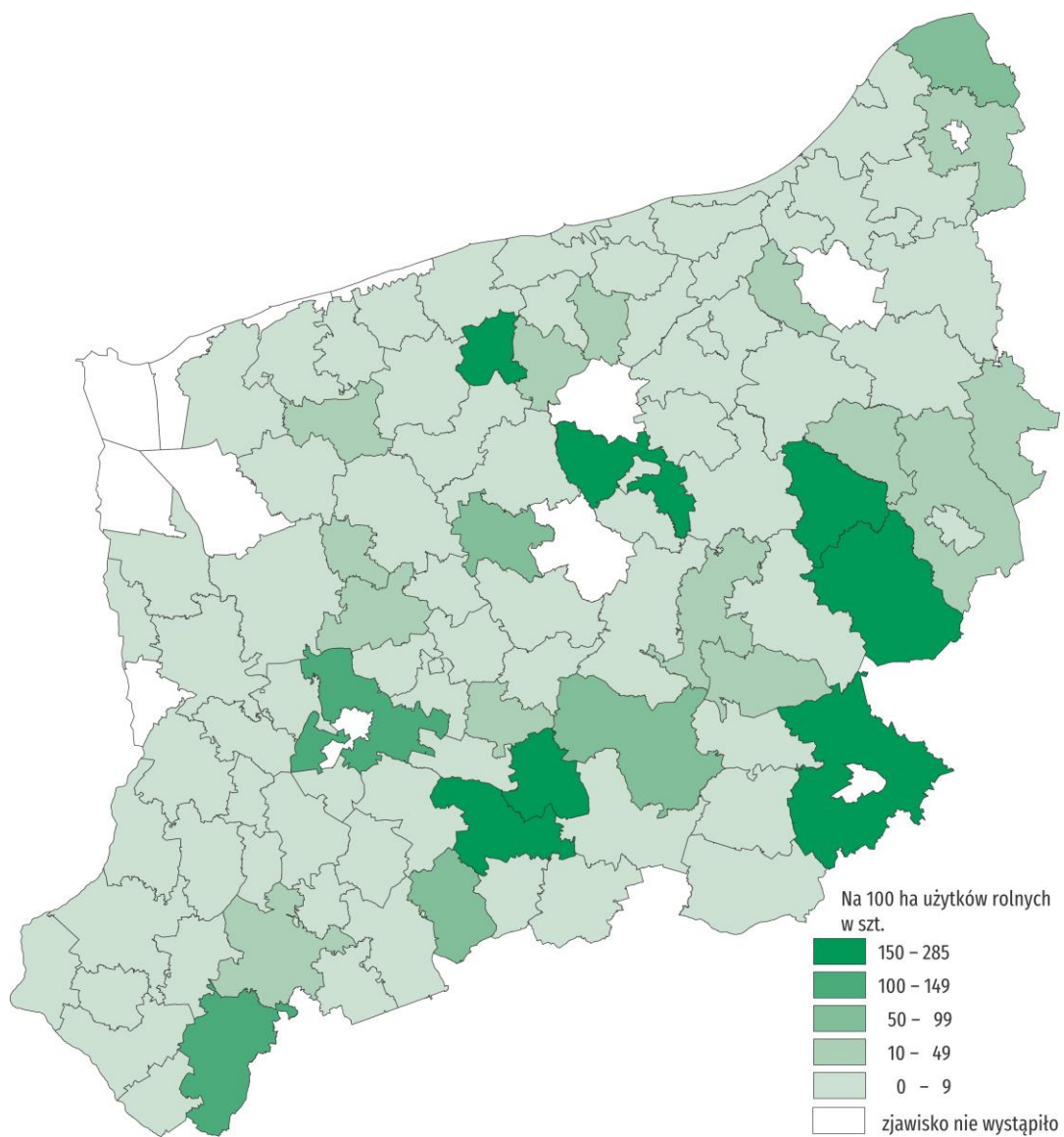
W gospodarstwach rolnych **obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych** (według siedziby gospodarstwa) w 2020 r. wynosiła:

- bydła – 13 szt. (wobec 11 szt. w 2010 r.); największą obsadą bydła charakteryzowały się: gmina miejsko-wiejska Chociwel – 99 szt., gmina wiejska Nowogródek Pomorski – 65 szt. oraz gmina miejsko-wiejska Nowe Warpno – 63 szt.,
- świń – 33 szt. (42 szt. w 2010 r.); największą obsadę powyżej 230 szt. odnotowano w gminie wiejskiej Wątcz, gminie wiejskiej Świdwin, gminie wiejskiej Brojce, gminie miejsko-wiejskiej Recz i gminie miejsko-wiejskiej Borne Sulinowo,
- drobiu – 1490 szt. (1137 szt. w 2010 r.); największą obsadę odnotowano w gminie wiejskiej Kobylanka – 60115 szt., gminie wiejskiej Krzęcin – 33641 szt. oraz gminie miejsko-wiejskiej Mirosławiec – 20601 szt.

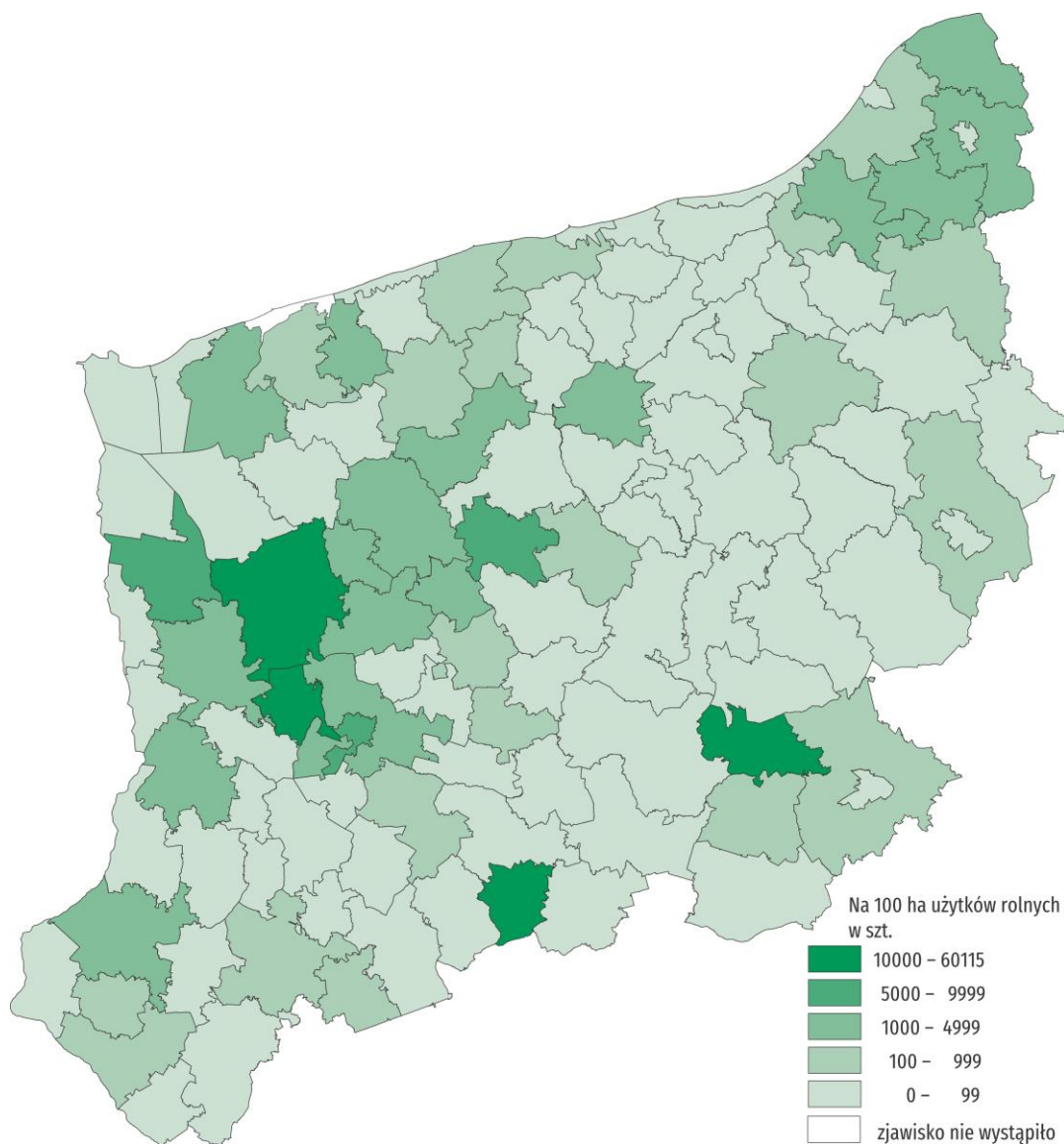
Mapa 3. Obsada bydła ogółem w 2020 r.
(według siedziby gospodarstwa)

Mapa 4. Obsada świń ogółem w 2020 r.
(według siedziby gospodarstwa)

Mapa 5. Obsada drobiu ogółem w 2020r.
(według siedziby gospodarstwa)

4. Ciągniki i maszyny rolnicze

W latach 2010–2020 zaszły zmiany w zakresie **wyposażenia gospodarstw rolnych w podstawowe maszyny rolnicze**, będące wynikiem przede wszystkim postępującej specjalizacji produkcji rolnej i modernizacji gospodarstw rolnych związanej m.in. z racjonalizacją technologii i koncentracją produkcji, wprowadzeniem innowacji, zwiększeniem skali czy poprawą jakości produkcji.

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r. w gospodarstwach rolnych znajdowało się:

- 29,9 tys. ciągników rolniczych,
- 5,9 tys. kombajnów zbożowych,
- 0,1 tys. kombajnów buraczanych,
- 1,6 tys. kombajnów ziemniaczanych,
- 0,1 tys. silosokombajnów,
- 8,1 tys. opryskiwaczy polowych,
- 0,2 tys. opryskiwaczy sadowniczych.

W porównaniu z 2010 r. liczba ciągników zmniejszyła się o 3,5%. Utrzymującą się od lat przewaga zbóż w strukturze powierzchni zasiewów spowodowała wzrost liczby kombajnów do zbioru tych ziemiopłodów o 5,2%. Wyposażenie gospodarstw w kombajny buraczane

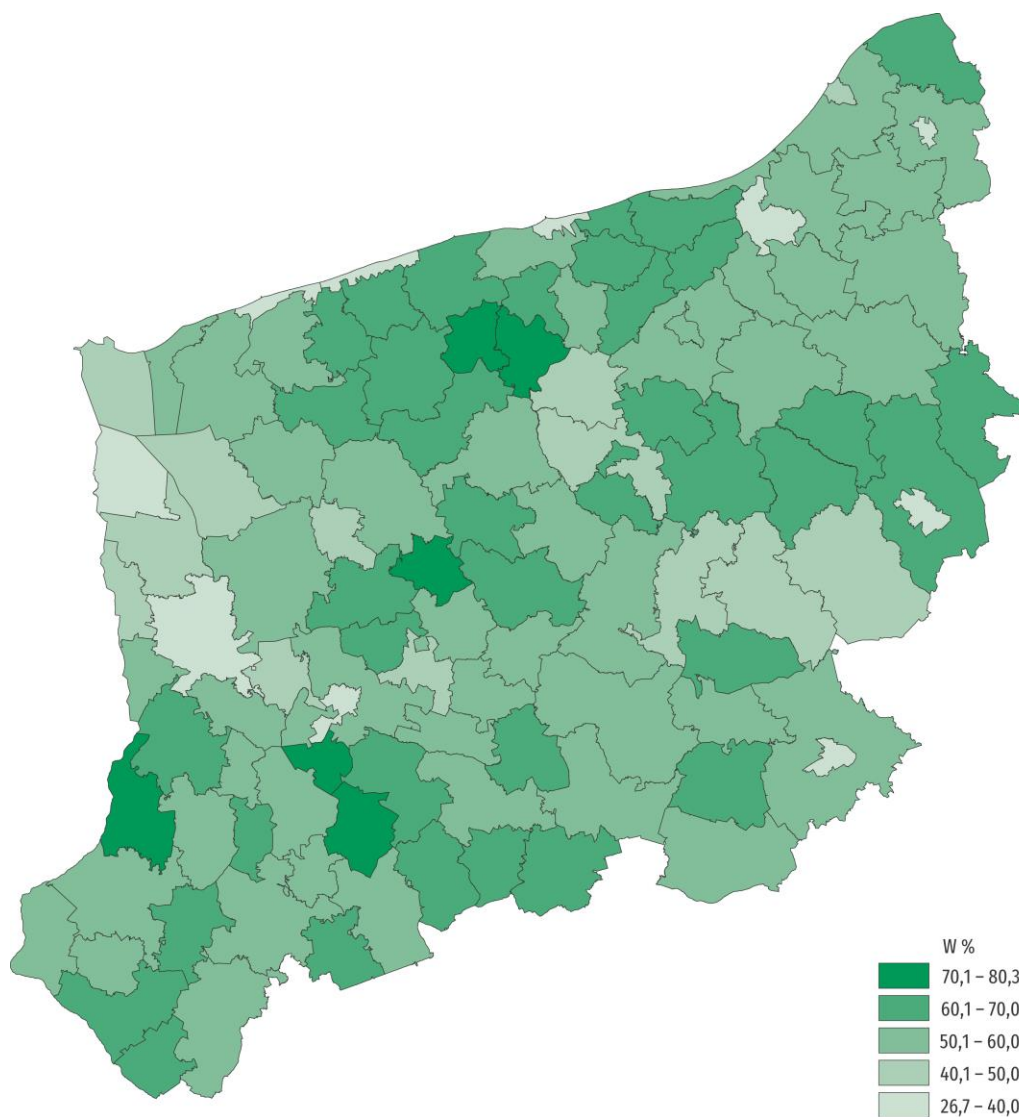
zmniejszyło się o 78,2%, w silosokombajny – o 69,5%, a w kombajny ziemniaczane – o 28,2%. Odnotowano także spadek liczby opryskiwaczy sadowniczych (na co wpływ miało zmniejszenie powierzchni upraw trwałych), a także opryskiwaczy polowych (odpowiednio o 30,8% i 10,4%).

W stosunku do 2010 r. wzrosła liczba ciągników rolniczych i kombajnów zbożowych w przeliczeniu na 100 gospodarstw rolnych (odpowiednio z 101,6 do 104,9 i z 18,3 do 20,5). Obniżyły się wskaźniki dotyczące liczby kombajnów buraczanych, ziemniaczanych, silosokombajnów, opryskiwaczy polowych i sadowniczych.

Podobnie jak w 2010 r. przeciętnie w każdym gospodarstwie rolnym znajdował się jeden ciągnik. Przy spadku liczby gospodarstw i wzroście powierzchni użytków rolnych średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 ciągnik zwiększyła się o 1,7 ha w stosunku do wyników poprzedniego spisu i wyniosła 31,0 ha (w Polsce – 10,3 ha użytków rolnych wobec 10,5 ha).

Średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 ciągnik wzrosła o 1,7 ha, przy wzroście w kraju o 0,2 ha

Mapa 6. Udział gospodarstw rolnych wyposażonych w ciągniki w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r.
(według siedziby gospodarstwa)

Udział gospodarstw z ciągnikami w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w województwie kształtował się na poziomie 57,5%, a według gmin oscylował od 26,7% w gminie miejskiej Sławno do 80,3% w gminie wiejskiej Brojce.

Największy udział gospodarstw rolnych wyposażonych w kombajny zbożowe odnotowano w gminie wiejskiej Przelewice (46,5%, przy średniej w województwie 19,1%). Gospodarstwa z kombajnami ziemniaczanymi stanowiły 5,2% – najwięcej w gminie wiejskiej Brojce (23,0%). Najwyższy udział gospodarstw rolnych wyposażonych w opryskiwacze polowe wystąpił w gminie wiejskiej Warnice (61,5%, przy średniej w województwie 27,0%).

5. Źródła dochodów gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego

W okresie od 2 czerwca 2019 r. do 1 czerwca 2020 r. 27,8 tys. gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego uzyskiwało **dochody z prowadzonej działalności rolniczej** (wobec 30,1 tys. gospodarstw w 2010 r.).

Pozostałymi źródłami dochodów były:

- praca najemna – dla 38,6% ogółu gospodarstw domowych (w 2010 r. – 43,5%),
- emerytury i renty – dla 25,8% (w 2010 r. – 22,8%),
- działalność pozarolnicza – dla 18,6% (w 2010 r. – 23,5%),
- inne niezarobkowe źródła utrzymania (poza emeryturą i rentą) – dla 10,1% (w 2010 r. – 6,5%).

Spadkowi udziału gospodarstw domowych uzyskujących dochody z pracy najemnej i z działalności pozarolniczej towarzyszył znaczny wzrost gospodarstw domowych pobierających emerytury i renty oraz utrzymujących się z innych niezarobkowych źródeł.

Działalność rolnicza stanowiła główne źródło utrzymania (czyli źródło dochodów przekraczające 50% dochodów ogółem) dla ponad 1/3 gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego. Odsetek gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z rolnictwa zmalał na przestrzeni lat 2010–2020 z 36,1% do 35,7%.

W przypadku pozostałych gospodarstw domowych użytkujących gospodarstwa rolne, **głównymi źródłami dochodów** były:

- praca najemna – dla 27,8% gospodarstw domowych ogółem (w 2010 r. – 27,2%),
- emerytury i renty – dla 13,6% (w 2010 r. – 11,7%),
- działalność pozarolnicza – dla 10,7% (w 2010 r. – 11,9%),
- inne niezarobkowe źródła utrzymania (poza emeryturą i rentą) – dla 2,3% (w 2010 r. – 3,3%).

6. Nakłady pracy i struktura pracujących w gospodarstwach rolnych

Według PSR 2020 w roku gospodarczym 2019/2020 całkowite nakłady pracy ludzkiej we wszystkich gospodarstwach rolnych wyniosły 32,6 tys. AWU¹, w tym w gospodarstwach indywidualnych – 27,4 tys. AWU.

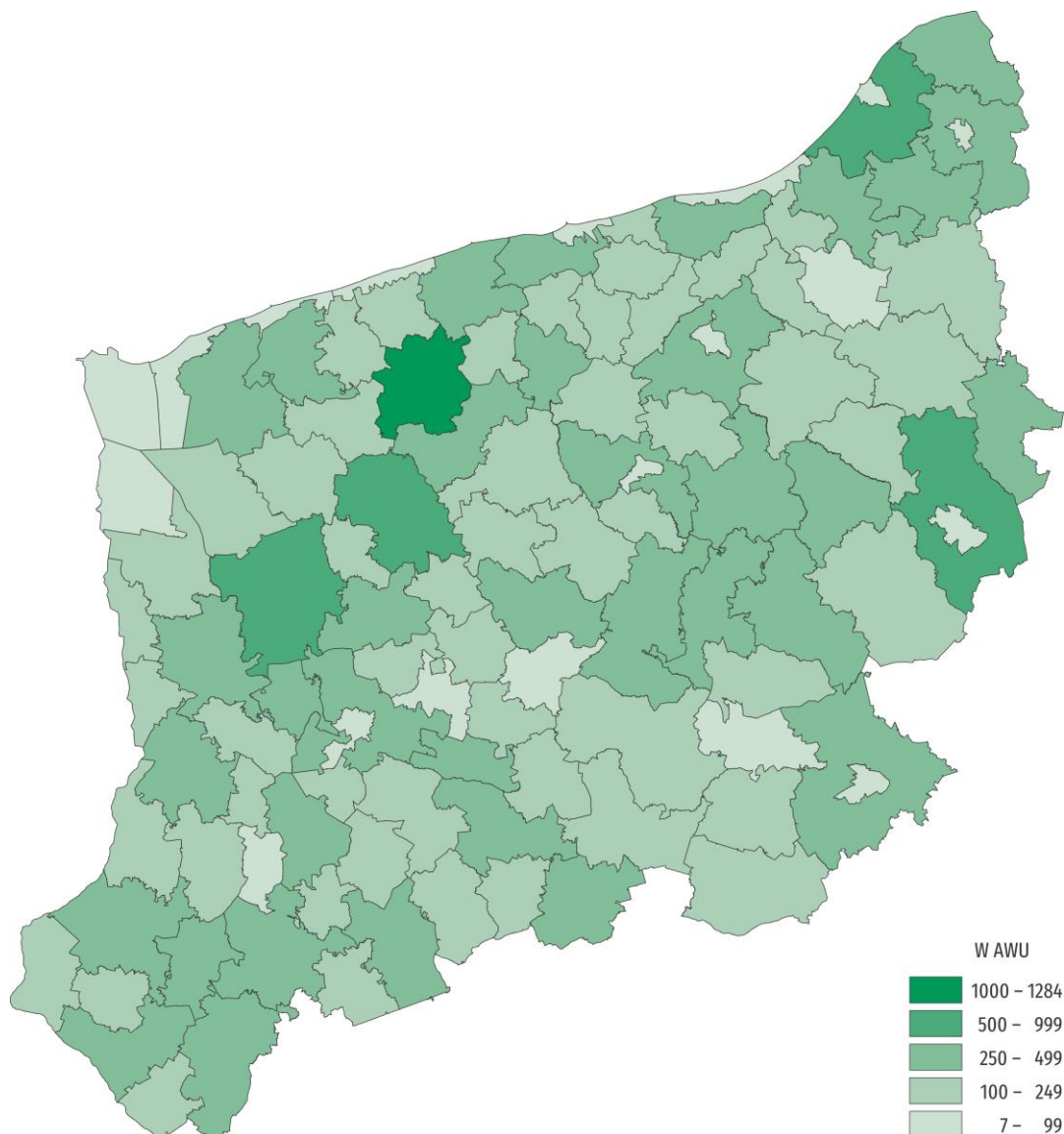
Na przestrzeni 10 lat zaobserwowano zmniejszenie udziału rodzinnej siły roboczej w nakładach pracy ogółem w gospodarstwach indywidualnych, natomiast zwiększył się odsetek pracowników najemnych stałych w tych gospodarstwach.

Udział rodzinnej siły roboczej w nakładach pracy w gospodarstwach indywidualnych wyniósł 83,9%, tj. o 8,2 p. proc. mniej niż w 2010 r. W kraju udział nakładów pracy rodzinnej był nieco wyższy i wyniósł 92,3% (spadek o 4,0 p. proc.). W gospodarstwach indywidualnych nakłady pracy osób spoza rodziny wynikały głównie z zatrudniania pracowników najemnych stałych (10,7% ogółu nakładów pracy, wzrost w skali dekady o 6,0 p. proc.). W kraju udział pracowników najemnych stałych wyniósł 4,0% (w 2010 r. 1,9%).

1 Roczne Jednostki Pracy (Annual Working Unit – AWU), tj. pracujący w trakcie 12 miesięcy w różnym wymiarze czasu w przeliczeniu na „pełnozatrudnionych w roku” (min. 2120 godzin pracy w roku).

Zmniejszyła się liczba gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego uzyskujących dochody z prowadzonej działalności rolniczej z 30,1 tys. do 27,8 tys.

Mapa 7. Nakłady pracy w gospodarstwach rolnych indywidualnych poniesione na produkcję rolniczą w 2020 r.
(według siedziby gospodarstwa)

Największy udział w nakładach pracy na prowadzenie gospodarstwa rolnego ogółem w województwie zachodniopomorskim zaobserwowano w gminie miejsko-wiejskiej Gryfice, gminie miejsko-wiejskiej Nowogard oraz gminie miejsko-wiejskiej Goleniów, natomiast najmniejszy udział odnotowano w gminie miejskiej Sławno, gminie miejsko-wiejskiej Dziwnów i w gminie miejsko-wiejskiej Międzyzdroje.

* * *

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Szczecinie
Dyrektor Magdalena Wegner
Tel: 91 459 77 00

Rozpowszechnianie:
Informatorium Statystyczne
Tel: 91 459 75 00, 91 459 75 73

www.szczecin.stat.gov.pl

@Szczecin_STAT

@UrzadStatystycznywSzczecinie

Powiązane opracowania

[Publikacja GUS pt. Powszechny Spis Rolny 2020. Metodologia i organizacja badania](#)

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/psr-2020/powszechny-spis-rolny-2020-metodologia-i-organizacja-badania,3,1.html>

Temat dostępny w bazach danych

Bank Danych Lokalnych – Powszechne Spisy Rolne – PSR 2020

<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Ważniejsze pojęcia i wyjaśnienia metodologiczne zawarto w wyżej wymienionych opracowaniach.

[Gospodarstwo indywidualne](#)

[Gospodarstwo rolne](#)

[Powierzchnia gospodarstwa rolnego](#)

[Zwierzęta gospodarskie](#)